

EKONOMIUTSKOTTETS UTLÅTANDE 15/2011 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av lagstiftningen om energibeskattnings

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 oktober 2011 en proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om energibeskattnings (RP 53/2011 rd) till finansutskottet för beredning och bestämde samtidigt att ekonomiutskottet ska lämna utlåtande till finansutskottet.

- skatteexpert Mika Jokinen, Finlands Näringsliv rf
- direktör Jukka Leskelä, Finsk Energiindustri rf
- transportexpert Petri Murto, Finlands Transport och Logistik SKAL rf
- ordförande för energitorvsektionen Tommi Ruha, Torvindustriförbundet rf.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Leo Parkkonen, finansministeriet
- överinspektör Jukka Saarinen, arbets- och näringsministeriet

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- Företagarna i Finland
- Greenpeace Pohjola.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet menar att den grundläggande strategin bakom ändringarna är legitim. Ändringarna är en fortsättning på den miljöbaserade skattemodell som man gått in för tidigare. Utskottet tar med utgångspunkt i sitt ansvarsområde ställning till ändringarna gällande beskattning av trafikbränslen och torv.

Trafikbränslen. De föreslagna ändringarna i drivmedelsbeskattningen lägger tyngden på koldioxidskattekomponenten och bidrar på så sätt

till att inte bara de fiskala målen utan också klimatmålen nås när skatten på fossila bränslen höjs. Förslaget motsvarar i princip EU:s förslag till energiskatt (U 33/2011 rd; ändring av energiskattedirektivet), som är under behandling i riksdagen.

Utskottet anser att propositionen bygger på riktiga premisser. Tyngdpunkten i beskattningen förskjuts mot miljöbaserad beskattning och samtidigt styrs produktionen och konsumtionen i en miljömässigt hållbar riktning. Därmed ökar möjligheterna att fullgöra åtagandet om en ut-

släppsminskning på 16 procent för sektorn utanför utsläppshandeln. Dessutom blir användningen av förnybar energi kostnadseffektivare. Utskottet anser att ändringarna är motiverade. Men eftersom skattehöjningen kommer att öka varustransportkostnaderna är det viktigt att noga ge akt på hur regleringen påverkar den finländska exportindustrins konkurrenskraft.

Torv. För torvens vidkommande leder förslagen till ett litet påslag på de höjningar som redan överenskommits för 2013 och 2015. Höjningen av skatten på bränntorv tros öka efterfrågan på skogsflis. Propositionens bedömning är att behovet av stöd för el som produceras med skogsflis upphör senast 2015 i och med skattehöjningen på torv, förutsatt att de föreslagna skattnivåerna godkänns och priset på utsläppsätter blir det man räknat med.

Utskottet konstaterar att torv är ett viktigt inhemskt bränsle inte minst i kraftvärmeproduktion. Men om skattehöjningen på torv ökar an-

vändningen av skogsflis på förväntat sätt, får det positiva effekter såväl i klimathänseende som fiskalt. Det skulle också hjälpa Finland att fullfölja sitt åtagande att öka användningen av förnybar energi, om skogsflis börjar nyttjas i större skala. Utskottet understryker trots allt behovet av att intensivbevaka att torven faktiskt ersätts med förnybar energi och inte t.ex. med stenkolk. Mer stenkolk gör att vår självförsörjning i fråga om energi försämras och det blir svårare att uppnå klimatmålen. Man får inte heller glömma att användningen av torv också styrs av systemet för utsläppshandel och därför gäller det att hålla ögonen öppna för vilka effekter styråtgärderna sammantaget ger.

Ställningstagande

Ekonomiutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 3 november 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Mauri Pekkarinen /cent
vordf. Marjo Matikainen-Kallström /saml
medl. Lars Erik Gästgivers /sv
James Hirvisaari /saf
Harri Jaskari /saml
Johanna Karimäki /gröna
Pia Kauma /saml

Jukka Kärnä /sd
Päivi Lipponen /sd
Jari Myllykoski /vänst
Sirpa Paatero /sd
Arto Pirttilahti /cent
Juha Sipilä /cent
Kaj Turunen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.

AVVIKANDE MENING

Motivering

Skatten på motorbensin och dieselolja

Statsminister Jyrki Katainens regering föreslår att skatten på drivmedel höjs i två etapper med sammanlagt 10 procent. Initialt höjs skatten med i runt tal fem procent från och med 2012.

Med inräkning av momseffekten stiger priset på fossil motorbensin med 2,88 cent/liter efter de nu aktuella skattehöjningarna. Priset på fossil dieselolja stiger med 3,26 cent/liter.

Mobiliteten ger staten en extrainkomst på ca 125 miljoner euro extra per år.

Till följd av propositionen ökar bränslekostnaderna inklusive moms för en bensindriven personbil i snitt med ca 38 euro och för en dieselbil med 35 euro om man utgår från en årlig körsträcka på 17 000 kilometer.

Lastbilstrafikens skattebörda ökar med inemot 30 miljoner euro. Regeringen Katainen bryter mot tidigare kutym och föreslår inga ändringar i den drivkraftsskatt som tas ut på dieselbilar som en balanserande skatt. Lastbilstrafikens skattebörda kommer därmed att belasta branschen.

Trafikbeskattningen slår särskilt mot glesbygden där avstånden är långa. En omdömeslös beskattning av trafiken drabbar sysselsättningen inom flera branscher.

Centern godkänner inte de föreslagna åtstramningarna utan anser att regeringens proposition bör förkastas på denna punkt.

Centern föreslår att momsen höjs med två procentenheter för alla andra kategorier än de som har en lägre skattesats. Men det är viktigt att energi, el och bränslen inte omfattas av skattesärskärpningen. Därför föreslår vi att energiskatten sänks med ett belopp som motsvarar momshöjningen på två procentenheter.

Vi vill dessutom påpeka att regeringen Katainen om inte annat skulle ha gett kompensation i drivkraftsskatten för den höjda skatten på diesel enligt tidigare mall.

Regeringen Katainen har också underlåtit att ta fram ett system för återbetalning av bränsleskatt för nyttotrafik och godstrafik på landsväg, trots förslag från branschen.

Beskattningen av jordbruk

De som yrkesmässigt bedriver jordbruk får tillbaka den punktskatt som ingår i priset på energiprodukter. Även växthusodlare omfattas av återbetalningen.

För lätt brännolja som använts i jordbruk är skatteåterbetalningen 13,20 cent/liter och för tung brännolja 14,85 cent/kilogram. Inom jordbruket uppgår återbetalningen av elskatt till 1,00 cent/kilowattimme.

Skatten som ska betalas på el efter återbetalningen motsvarar den lägre skatt enligt skatteklass II som industrin betalar.

År 2010 uppgick återbetalningarna till ca 22 miljoner euro. I år räknar man att det kommer att röra sig kring 50 miljoner euro.

Regeringen Katainen föreslår en sådan ändring i återbetalningsbestämmelserna att återbetalningen inte längre ska gälla koldioxidskatten utan endast energiinnehållsskatten. Ändringen gäller lätt och tung brännolja samt biobrännolja som används inom jordbruket och växthusodlingen. Däremot föreslås inga ändringar i återbetalningsbeloppen för elskatt.

För jordbruket innebär förslaget från regeringen en årlig extra skattebörda på ca 18 miljoner euro.

Centern godkänner inte den föreslagna skattesärskärpningen. Policyn är ohållbar för branscher som befinner sig i en djup lönsamhetskris.

Skatten på bräntorv

I den energiskattereform som trädde i kraft vid årets ingång belades bräntorven med en stegvis stigande, låg energiskatt.

Torvskatten grundar sig inte på energiinnehåll eller koldioxidutsläpp som andra energipro-

dukter. Det finns många välgrundade skäl till detta.

För det första skulle en höjd torvskatt resultera i en märkbar höjning av priset på massaved. Det i sin tur skulle få negativa effekter för skogsindustrins konkurrenskraft och priset på träråvara.

För det andra är torv ett viktigt blandbränsle vid förbränning av biomassa, vilket inte saknar betydelse om man vill öka användningen av förnybar energi.

För det tredje börjar torven undanträngas av stenkol, om torvpriset överstiger stenkolspriset. Det påverkar inte bara samhällsekonomin utan också försörjningstryggheten. Det är inte heller miljöpolitiskt bra att öka användningen av stenkol.

Om skatt över huvud ska tas ut på torv, bör det ske försiktigt och ytterst behärskat. Effekterna kan bevakas bara om skattehöjningen är tillräckligt moderat.

Regeringen Katainen föreslår en avsevärt större höjning av torvskatten från början av 2013 än det ursprungligen var tänkt.

Skatten föreslås bli höjd med två euro per megawattimme utöver den tidigare beslutade höjningen på en euro från ingången av 2013 och stiger då från nuvarande 1,90 till 4,90 euro per megawattimme. Från ingången av 2015 är skatten 5,90 euro per megawattimme.

Det finns risk för att en så här snabb skattehöjning vars effekter inte följs upp slår hårt mot vår ekonomi.

Propositionen motsäger regeringens egna mål för hållbar utveckling och sysselsättning.

Centern godkänner inte den föreslagna skattesärskärpningen. Taktiken håller inte om man ser till en lång rad faktorer som äventyrar försörjningstryggheten, sysselsättningen och industrins konkurrenskraft.

Avvikande mening

Vi föreslår

att finansutskottet väger in synpunkterna i vår avvikande mening när det beslutar om betänkandet. Av synpunkterna kan dras den slutsatsen att Centern inte godtar de föreslagna skärpningarna.

Regeringen Katainen's förslag bör alltså förkastas på dessa punkter.

Dessutom bör utskottet notera att Centern föreslår att momsens ska höjas med två procentenheter utom för de kategorier som har en lägre skattesats. Vi ser det som viktigt att energi, el och bränslen inte omfattas av skattesärskärpningen.

Vi föreslår därför att energiskatten minskas med ett belopp som motsvarar momshöjningen på två procentenheter.

Helsingfors den 3 november 2011

Mauri Pekkarinen /cent

Arto Pirttilahti /cent

Juha Sipilä /cent